5th International Conference on Pioneer and Innovative Studies

June 08-09, 2026: Konya, Turkey

© 2026 Published by All Sciences Academy

https://as-proceeding.com/index.php/icpis/home

Erzurum'da Yaşamaktan Mutlu Olma Durumunun Belirleyicileri

Şeyda ÜNVER[1*], Ömer ALKAN[2], Erkan OKTAY

[1]*Ekonometri /İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Atatürk Üniversitesi, Türkiye*

[2]*Ekonometri /İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Atatürk Üniversitesi, Türkiye*

[3]*Ekonometri /İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Atatürk Üniversitesi, Türkiye*

[*]*(seyda.unver@atauni.edu.tr)*

Özet – Bu çalışmanın amacı, Erzurum ilinde yaşayan bireylerin yaşam memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörlerin belirlenmesidir. Araştırmanın anakütlesini 2025 yılı itibarıyla Erzurum'da ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireyler oluşturmaktadır. Çalışmada kullanılan veriler, Erzurum ilinde gerçekleştirilen anket uygulaması sonucunda elde edilmiştir. Araştırmanın bağımlı değişkeni bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma durumudur. Bağımlı değişken ikili yapıda olduğundan, yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerin belirlenmesinde Binary Lojistik Regresyon Analizi kullanılmıştır. Analiz kapsamında bireylerin sosyo-demografik ve ekonomik özelliklerinin yaşam memnuniyeti üzerindeki etkileri incelenmiştir. Özellikle ileri yaş gruplarındaki bireylerin yaşam memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde gelir düzeyi yüksek olan bireylerin yaşam memnuniyetlerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında bireylerin yaşadıkları çevreye aidiyet hissetmeleri ve kentle kurdukları sosyal bağların da yaşam memnuniyeti üzerinde önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Sonuç olarak çalışma, Erzurum'da yaşam memnuniyetinin yalnızca ekonomik faktörlerden değil, aynı zamanda bireysel ve sosyal özelliklerden de etkilendiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen bulguların yerel yönetimlerin ve politika yapıcıların yaşam kalitesini artırmaya yönelik uygulamalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler – Yaşam memnuniyeti, Erzurum, Mutluluk, Binary lojistik regresyon, Yaşam kalitesi.

1. GİRİŞ

Yaşam memnuniyeti, bireyin içinde bulunduğu hayat şartlarından hoşnut olması ve yaşama sevincine sahip olmasıdır (Akın & Yalnız, 2015). Yaşam memnuniyeti ile yaşam doyumu, aynı anlamda kullanılabilmektedir. Yaşam memnuniyeti (yaşam doyumu) başka bir deyişle, kişinin kendi seçtiği kriterlere göre yaşamının niteliği hakkındaki genel değerlendirmesi olarak ele alınmaktadır (Ülker Tümlü & Recepoğlu, 2013).

Yaşam memnuniyeti kavramının ilk kez ortaya çıkışı Neugarten'in araştırmalarına dayanmaktadır. Neugarten yaşam memnuniyetini "insanların beklentileri ile (ne istediği), sahip olduklarının karşılaştırılmasıyla elde edilen sonuç" şeklinde tanımlamaktadır (Neugarten, Havighurst, & Tobin, 1961) Ülker Tümlü ve Recepoğlu (2013) yaşam memnuniyetini "insanların yaşama bakışları, yaşama ait beklentileri ve bunun karşılanma düzeylerinin neden olduğu psikolojik bir özellik" olarak ifade etmektedir (Akın & Yalnız, 2015). Yüksek düzeyde yaşam memnuniyeti, birçok bireyin yaşarken elde etmek istediği veya ulaşmak istediği en temel amaçlarından veya sonuçlardan biridir. Her birey için farklı olan bu düzeyin, her birey için de farklı belirleyicileri vardır (Mert & Ardahan, 2014).

Yaşam memnuniyetini etkileyen pek çok faktör olduğundan literatürdeki çalışmalarda yaşam memnuniyetini farklı kriterler ile sınırlanarak veya belli bir alanda daraltarak ölçme yoluna gidenler olduğu gibi yaşam memnuniyetinin farklı değişkenler ile ilişkisini incelendiği görülmüştür (Saygılı, Onay, & Ayhan, 2017). Kurt, Beyaztaş ve Erkol (2010) yaptıkları çalışmada yaşlıların sorunları ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi incelenirken; Çopur ve diğerleri kaynakların yeterliği algısı ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışılmıştır (Kurt, Beyaztaş, & Erkol, 2010). Güler ve Emeç (2006) ise "Yaşam Memnuniyeti ve Akademik Başarıda İyimserlik Etkisi" adlı çalışmalarında yaşam memnuniyeti ile akademik başarıda iyimserlik etkisini karşılaştırmışlardır (Güler & Emeç, 2006).

Yaşam memnuniyeti konusu günümüzde sosyoloji, psikoloji, felsefe ve edebiyat gibi sosyal bilimler alanlarında incelenmektedir (Karagöz & Ağbektaş, 2016). Ayrıca bu konu iktisat ve tıp alanlarının da çalışma konularından biri olmaktadır (Kartal, Yirci, & Özdemir, 2015). Yaşam memnuniyeti, insanın mutluluğu ile ilgili kavramlardan öznel iyi oluşun bilişsel yönünü temsil etmektedir. Öznel iyi oluş, kişinin yaşamını bilişsel ve duygusal olarak değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır (Tuzgöl, 2007).

Yaşam memnuniyeti ve mutluluk kavramları birbirleri yerine kullanılabilir. Özellikle yaşam memnuniyeti araştırmaları için yapılan anketlerde kişilere "bir bütün olarak yaşamınızı düşündüğünüzde ne kadar mutlusunuz?" sorusunun sorulması bunun en açık örneğidir. Bu anketlerin genel amacı ise; kişilerin genel mutluluk düzeylerinin, çevrelerindeki kişilerden, kamu hizmetlerinden, sosyal hayatlarından memnuniyet seviyesinin ve yaşam kalitelerinin test edilmesidir. Böylece, insanların yaşamlarına etki eden faktörleri de belirlemek mümkün olmaktadır (Karagöz & Ağbektaş, 2016).

Yaşam memnuniyetinin belirleyicileri arasında yaş, stres düzeyi, fiziksel sağlık durumu, yaşam şekli ve kişilik özellikleri gibi birçok değişken rol oynamaktadır (Chow, 2005) . Ayrıca, yaşam memnuniyetine sosyal etkileşim, cinsel faaliyet, başarı, fiziksel faaliyet, doğa ile meşguliyet, okuma ya da müzik dinleme, beslenme ve içecek tüketimi gibi faktörlerin olumlu etkisinin bulunduğu da ifade edilmektedir (Güler & Emeç, 2006).

Bu çalışmanın amacı, Erzurum'da yaşayan bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma durumlarını belirlemek ve bu durum ile ilişkili sosyo-demografik ve ekonomik faktörleri binary lojistik regresyon analizi yardımıyla incelemektir. Çalışmanın, Erzurum'da yaşam memnuniyetinin belirleyicilerine ilişkin literatüre katkı sağlaması ve yerel politika geliştirme süreçlerine ışık tutması beklenmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Çalışma dizaynı ve veri

Araştırmanın anakütlesini, 2025 yılı itibariyle Erzurum'da ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireyler oluşturmaktadır. Çalışmada kullanılan veri seti, Erzurum ilinde uygulanan bir anket yardımıyla elde edilmiş olan yatay kesit verilerinden oluşmaktadır. Anket uygulamasının yapıldığı dönemde Erzurum ilinin nüfusu 745.005'tir. Anket uygulanacak örnek kütlenin büyüklüğünün belirlenebilmesi için;

$$n = \frac{NPQZ^2}{(N-1)d^2 + PQZ^2}$$

biçimindeki oran için örnek büyüklüğünün tahmini formülünden yararlanılmıştır (Özer, 2004)[1]. Bu formüldeki, n=Örnek kütle büyüklüğü, N=Anakütle hacmi (Erzurum il nüfusu), P= Bireylerin Erzurum'da

yaşamaktan mutlu olma oranı, Q= Bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olmama oranı (1 – P), Z=%(1-α) düzeyinde Z test değeri, α=Önem düzeyi, d=Hata (tolerans) payıdır.

Mümkün olduğunca büyük örnekle çalışmak için bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma ve mutlu olmama oranı 0,5 olarak alınmış, %5 önem düzeyinde %5 hata payı ile anakütleyi temsil edecek örnek büyüklüğü,

$$n = \frac{745.005(0,5)(0,5)(1,96)^2}{(745.005-1)0.05^2 + (0,5)(0,5)(1,96)^2} = 383$$

olarak hesaplanmıştır. Araştırmada hedeflenen minimum örnek büyüklüğü 384 olmasına rağmen daha düşük bir hata payı ile çalışabilmek için 3060 adet anket sahaya sürülmüştür. Eksik, tutarsız veya hatalı doldurulan anketler çıkarıldıktan sonra analizler 2439 gözlem üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmada bulunan p oranı 0,774 ve 1 – p oranı 0,226 ve ulaşılan örnekleme hacmi yukarıdaki formülde yerine yazıldığında

$$n = \frac{745.005(0,774)(0,226)(1,96)^2}{(745.005-1)d^2 + (0,774)(0,226)(1,96)^2} = 3060$$

araştırmada göze alınan hata 0,05'ten d = 0,0148 seviyesine düşürülmüştür.

2.2. Değişkenler

Çalışmanın bağımlı değişkeni, bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma durumudur. (Evet, hayır). Çalışmada yer alan bağımsız değişkenler ise; cinsiyet (kadın, erkek), yaş (18-25, 26-35, 36-45, 46-55, 55 ve üzeri), eğitim durumu (okur yazar, ilköğretim, lise, üniversite ve üzeri), medeni durum (evli, bekar), meslek (memur, işçi, esnaf ve diğer), aylık gelir düzeyi (₺22.500 ve altı, ₺22.501-35.000, ₺35.001-45000, ₺45.001-55.000, ₺55001-65.000, ₺65.001 ve üstü), Erzurumlu olma (evet, hayır), ev sahipliği (evet, hayır), oturulan ilçe (Yakutiye, Palandöken, Aziziye).

Ordinal ve nominal değişkenler, binary lojistik regresyon modeline alınacak tüm değişkenlere ait kategorilerin etkilerini gözlemlemek amacıyla kukla değişken olarak tanımlanmıştır (Ünver & Alkan, 2025).

2.3. İstatistiksel Analiz

Verilerin analizinde SPSS 20 ve Stata 17 programlarından yararlanılmıştır. Öncelikle anket çalışmasına katılan bireylerin frekans ve yüzdeleri elde edilmiştir. Daha sonra binary lojistik regresyon analizi kullanılarak bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma durumları ile ilişkili faktörler belirlenmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Tanımlayıcı İstatistikler

Sosyoekonomik ve demografik değişkenler Tablo 1'de gösterilmiştir. Çalışmaya katılan bireylerin %48,3'ü kadın iken, %51,7'si erkektir. Çalışmaya en az katılımın 46-55 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan bireylerin %50,6'sı üniversite ve üzeri eğitim düzeyine sahiptir. Çalışmaya katılanların

%58'i diğer meslek grubundadır. Bireylerin %77,3'ü ev sahibi olduğunu bildirmiştir. Ayrıca bireylerin %25,8'i Aziziye'de ikamet etmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyoekonomik ve demografik özelliklerine ilişkin frekans dağılımları

Değişkenler		**n**	**%**
Cinsiyet	Kadın	1,178	48,3
	Erkek	1,261	51,7
Yaş	18-25	854	35
	26-35	545	22,3
	36-45	404	16,6
	46-55	270	11,1
	55 +	366	15
Eğitim durumu	Okur yazar	154	6,3
	İlköğretim	428	17,5
	Lise	622	25,5
	Üniversite ve üzeri	1,235	50,6
Medeni durum	Evli	1,219	50
	Bekar	1,220	50
Meslek	Memur	384	15,7
	İşçi	283	11,6
	Esnaf	358	14,7
	Diğer	1,414	58
Aylık Gelir düzeyi	₺22.500 ve altı	821	33,7
	₺22.501-35.000	414	17
	₺35.001-45000	283	11,6
	₺45.001-55.000	251	10,3
	₺55001-65.000	283	11,6
	₺65.001 ve üstü	387	15,9
Erzurumlu olma	Hayır	591	24,2
	Evet	1,848	75,8
Ev sahipliği	Hayır	553	22,7
	Evet	1,886	77,3
Oturulan ilçe	Yakutiye	788	32,3
	Palandöken	1,021	41,9
	Aziziye	630	25,8

3.2. Model Tahmini

Tahmin edilen Binary lojistik regresyon model sonuçları Tablo 2'de verilmiştir. Çalışmada Binary lojistik regresyon modeline alınacak olan bağımsız değişkenler arasında çoklu doğrusal bağlantı olup olmadığı test edilmiştir. Varyans enflasyon faktör (VIF) değerleri 5 ve üzerinde olanların orta derecede, 10 ve üzeri olanların ise yüksek derecede çoklu doğrusal bağlantıya sebep olduğu düşünülmektedir (Alkan, Özar, & Ünver, 2021). Bu çalışmada, değişkenler arasında çoklu doğrusal bağlantı sorununa sebep olan herhangi bir değişken bulunmamaktadır.

Tablo 2 incelendiğinde, binary lojistik regresyon analizi sonuçlarına göre bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma durumu ile yaş, meslek, aylık gelir düzeyi ve oturulan ilçe değişkenleri arasında ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Model ve Katsayı Sonuçları

Değişkenler	β	Std.Hata	M.E	Std.Hata	VIF
Cinsiyet (referans: kadın) Erkek	-0,058	0,108	-0,013	0,025	1,20
Yaş (referans:55+)					
18-25	-1,200[a]	0,224	-0,239[a]	0,040	3,75
26-35	-0,951[a]	0,216	-0,170[a]	0,035	2,56
36-45	-0,413[c]	0,226	-0,058[c]	0,031	2,02
46-55	-0,545[b]	0,237	-0,081[b]	0,037	1,63
Eğitim durumu (referans: Üniversite ve üzeri)					
Okur- yazar	0,040	0,255	0,009	0,056	1,30
İlköğretim	0,078	0,173	0,017	0,037	1,58
Lise	-0,130	0,127	-0,031	0,031	1,34
Medeni durum (referans:evli)					
Bekar	0,056	0,139	0,013	0,032	1,94
Meslek (referans:diğer)					
Memur	0,085	0,171	0,018	0,035	1,47
İşçi	0,010	0,172	0,002	0,037	1,21
Esnaf	-0,539[a]	0,153	-0,143[c]	0,045	1,32
Aylık gelir düzeyi (referans:22.501-35.000)					
22.500 ve altı	-0,074	0,149	-0,019	0,037	2,14
35.001-45000	0,490[b]	0,202	0,100[b]	0,040	1,52
45.001-55.000	0,253	0,205	0,056	0,045	1,49
55001-65.000	0,359[c]	0,203	0,077[c]	0,042	1,58
65.001 ve üstü	0,007	0,179	0,002	0,044	1,84
Erzurumlu olma (referans:hayır)					
Evet	0,114	0,119	0,027	0,028	1,14
Ev sahipliği (referans: hayır)					
Evet	0,078	0,121	0,018	0,029	1,06
Oturulan ilçe (referans:Yakutiye)					
Palandöken	-0,223[c]	0,119	-0,050[c]	0,027	1,39
Aziziye	-0,172	0,133	-0,038	0,030	1,38

[a]p <.01; [b]p <.05; [c]p <.10

Tablo 2'ye göre 18-25 yaş aralığında olan bir bireyin, 55 ve üzeri yaş grubundaki bir bireye göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılığı %23,9 daha azdır. 26-35 yaş aralığında olan bir bireyin, 55 ve üzeri yaş grubundaki bir bireye göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılığı %17 daha azdır. 36-45 yaş aralığında olan bir bireyin, 55 ve üzeri yaş grubundaki bir bireye göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılığı %5,8 daha azdır. 46-55 yaş aralığında olan bir bireyin, 55 ve üzeri yaş grubundaki bir bireye göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılığı %8,1 daha azdır.

Tablo 2 incelendiğinde esnaf olan bir bireyin diğer meslek kategorisindeki bir bireye göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılığı %14,3 daha azdır. Aylık gelir düzeyi ₺35.001-45000 aralığında olan bir bireyin aylık gelir düzeyi ₺22.501-35.000 aralığında olan bir bireye göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılığı %10 daha fazladır. Aylık gelir düzeyi ₺55001-65.000 aralığında olan bir bireyin aylık gelir düzeyi ₺22.501-35.000 aralığında olan bir bireye göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılığı %7,7 daha fazladır. Palandöken'de oturan bir bireyin Yakutiye'de oturan bir bireye göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılığı %5 daha azdır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmanın amacı, Erzurum'da yaşayan bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma durumlarını belirlemek ve bu durum ile ilişkili sosyo-demografik ve ekonomik faktörleri incelemektir. Araştırma sonucunda, bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma durumları ile yaş, meslek, aylık gelir düzeyi ve oturulan ilçe değişkenleri arasında ilişki olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada yaş değişkeninin yaşam memnuniyeti ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Bulgular, 55 yaş ve üzerindeki bireylerin diğer yaş gruplarındaki bireylere göre Erzurum'da yaşamaktan daha yüksek düzeyde memnun olduklarını göstermektedir. Bu durum, ileri yaşlarda bireylerin yaşadıkları çevreye daha fazla uyum sağlamaları, beklentilerinin zamanla değişmesi ve sosyal çevrelerini daha istikrarlı bir şekilde sürdürmeleri ile açıklanabilir. Literatürde de yaşam memnuniyetinin yaşla birlikte arttığını veya ileri yaş gruplarında daha yüksek düzeylerde görüldüğünü ortaya koyan çalışmalar bulunmaktadır (Ross & Mirowsky, 2008; Alkan & Kavalcı; 2023).

Meslek değişkeni incelendiğinde, esnaf olan bireylerin diğer meslek gruplarındaki bireylere kıyasla Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılıklarının daha düşük olduğu belirlenmiştir. Esnafların ekonomik dalgalanmalardan daha fazla etkilenmeleri, gelir belirsizliği yaşamaları ve ticari faaliyetlerin mevcut koşullarından duydukları memnuniyetsizliğin genel yaşam değerlendirmelerine yansıması bu sonucun olası nedenleri arasında değerlendirilebilir.

Araştırma bulguları gelir düzeyinin yaşam memnuniyetinin önemli belirleyicilerinden biri olduğunu göstermektedir. Aylık gelir düzeyi arttıkça bireylerin Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılıklarının da arttığı belirlenmiştir. Gelir düzeyindeki artışın bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılayabilmelerini kolaylaştırması, sosyal ve kültürel faaliyetlere katılım imkânlarını artırması ve ekonomik güvence sağlaması yaşam memnuniyetini olumlu yönde etkileyebilmektedir. Bu bulgu, gelir düzeyi ile yaşam memnuniyeti arasında pozitif ilişki bulunduğunu ortaya koyan önceki çalışmalarla uyumludur (Deaton, 2008; Graham, 2011).

Çalışmada oturulan ilçe değişkeninin de yaşam memnuniyeti ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Palandöken ilçesinde yaşayan bireylerin Yakutiye ilçesinde yaşayan bireylere göre Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma olasılıklarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılık, ilçelerin sahip oldukları sosyal, ekonomik ve fiziksel çevre koşullarındaki farklılıklardan kaynaklanabilir. Yaşam memnuniyetinin yalnızca bireysel özelliklerden değil, aynı zamanda bireyin yaşadığı çevrenin sunduğu olanaklardan da etkilendiği bilinmektedir.

Sonuç olarak araştırma bulguları, Erzurum'da yaşamaktan mutlu olma durumunun bireylerin yaş, meslek, gelir düzeyi ve yaşadıkları ilçe gibi çeşitli sosyo-demografik ve ekonomik özelliklerine göre farklılaştığını göstermektedir. Bu kapsamda yerel yönetimlerin ve politika yapıcıların özellikle gençler, düşük gelirli bireyler ve yaşam memnuniyeti açısından dezavantajlı gruplara yönelik uygulamalar geliştirmeleri, kentte yaşam kalitesinin artırılmasına katkı sağlayabilir.

KAYNAKLAR

Akın, A., & Yalnız, A. (2015). Yaşam Memnuniyeti Ölçeği (YMÖ) Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Elektronik Sosyal BilimlerDergisi;14(54)*, 95-102.

Alkan, Ö., & Kavalcı, K. (2013). Gender differences in Happiness During COVID-19 Pandemic:Evidence from Türkiye. *Psychiatry and Behavioral Sciences;13(3)*, 55-67.

Alkan, Ö., Özar, Ş., & Ünver, Ş. (2021). Economic violence against women: A case in Turkey. PLoS ONE, 16(3): e0248630, 1-23.

Chow, H. (2005). "Life Satisfaction among University Students in a Canadian Prairie City: A Multivariate Analysis. *Social Indicators Research;70*, 139-150.

Deaton, A. (2008). Income, health, and well-being around the world:evidence from the Gallup World Poll. *J Econ Perspect;22(2)*, 53-72.

Graham, C. (2011). Does more money make you happier? why so much debate? *Appl Res Qual Life;6(3)*, DOI: 10.1257/jep.22.2.53.

Güler, B. K., & Emeç, H. (2006). Yaşam Memnuniyeti ve Akademik Başarıda İyimserlik Etkisi. *D.E.Ü.İ.İ.B.F. Dergisi;21(2)*, 129-149.

Karagöz, Y., & Ağbektaş, A. (2016). Yapısal Eşitlik Modellemesi İle Yaşam Memnuniyeti Ölçeğinin Geliştirilmesi; Sivas İli Örneği . *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi ;7(13)*, 275-289.

Kartal, S., Yirci, R., & Özdemir, T. (2015). Öğretmenlerde Algılanan Örgütsel Destek Düzeyi İle Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi;24*, 477-504.

Kurt, G., Beyaztaş, F., & Erkol, Z. (2010). Yaşlıların Sorunları ve Yaşam Memnuniyeti. *Adli Tıp Dergisi;24(2)*, 32-39.

Mert, M., & Ardahan, F. (2014). Yaşam doyumu duygusal zeka ve rekreatif doğa sporları yapmanın bireylerin ekolojik algısı üzerine etkisi: Türkiye örneği. . *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi;12(4)*, 50-69.

Neugarten, B. J., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). The measurement of life satisfaction. *Journal of Gerontology;16*, 134-143.

Özer, H. (2004). Nitel Değişkenli Ekonometrik Modeller. Nobel Yayın Dağıtım

Ross, C., & Mirowsky, J. (2008). Age and the balance of emotions. *Soc Sci Med;66(12)*, 2391-2400.

Saygılı, M., Onay, Ö. A., & Ayhan, M. (2017). Kişilik Özellikleri Bağlamında Yaşam Memnuniyeti Üzerine Bir Araştırma. *Yorum-Yönetim-Yöntem Uluslararası Yönetim-Ekonomi ve Felsefe Dergisi ;5(2)*, 61-72.

Tuzgöl, M. D. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyumunun Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Pamukkale Üniversite Eğitim Fakültesi Dergisi;22(2)*, 132-143.

Ülker Tümlü, G., & Recepoğlu, E. (2013). Üniversite akademik personelinin psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumu arasındaki ilişki. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi; 3(3)*, 205-213.

Ünver, Ş., & Alkan, Ö. (2025). Public perceptions of municipal social assistance: Stereotype ordered regression using national microdata. Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 16(32), 791- 809.